

agl. som de Døvstummes, de Blindes osv. Jeg tror, at man kunde affatte Titelen over dette Lovforslag saaledes: „Forslag til Lov om Lønningerne ved Statsfolelererseminarierne, Blinde- og Døvstummeinstitutterne, Rigsbogsamlingen — man bruger meget almindeligt i Sverig Sammensætninger med „Rigs“ — Kunstsamlingerne og Kunstakademiet. Det bliver alligevel en temmelig lang Titel, men, hvis jeg maa gjøre en Sammenligning mellem de Lovforslag, der allerede have været behandlede, tror jeg, at deres lige saa lange Titler kunde indskrænkes betydelig mere. Hvad det forrige Lovforslag angaar, vilde Titlen ganske sikkert mere udtømme dets Indhold, naar man kaldte det „Lov om Lønninger ved de lærde Skoler og Sørø Akademi“, og det næstforegaaende Lovforslag, der blev behandlet igaar, vilde ganske vist vinde ved at kaldes „Lov om Lønninger ved Universitetet og den polytekniske Lærestanstalt.“ Man søger nemlig forgjæves om nogen Embeds- og Bestillingsmand ved Kommunitetet særlig. Jeg skal med det Samme omtale Lovforslagenes Begyndelse, som ogsaa for endels Bedkommende forekommer mig at være temmelig utilfredsstillende, saaledes det sidst nævnte Lovforslag, som hedder „Lov om de Universitetet osv. vedkommende Lønningsforhold“; der ventes man naturligvis, at der begyndes med Universitetet, men det gjøres der ikke, der begyndes med Universitetets Bogsamling. Kommunitetet er der ikke noget Særligt om, og saaledes fremdeles. Jeg skal ikke gaa ind paa, hvad der nærmere hører til en anden Behandling end til en Iste Behandling, den Vrimmel af fremmede Ord, som findes dels i disse Lovforslag, men ogsaa i andre, og der tror jeg særlig at have lagt Mærke til, at i nogle af dem, der ere fremfattede af den høitærede Justitsminister, gjenfinder man Ord, der for længe siden ere udsteme, som „Gage“, „Balance“, „Anciennitet“ o. Lign. Jeg haaber, at det meget ærede Lønningsudvalget, uagtet det jo har Meget at gjøre, ogsaa vil have sin Opmærksomhed henvendt paa den formelle Affattelse, inden at disse Lovforslag forlade Folkethinget.

Talng: Den Klasse af Embeds- og Bestillingsmænd, som der er Tale om i dette Lovforslag, kan vistnok trænge til at faae et Tillæg, det tvivler jeg ikke om; men der er dog een Ting, som jeg vil henstille til Lønningsudvalget, og det er navnlig med Hensyn til Lønningerne ved Skolelærerseminarierne. Jeg tænker jo ikke, at hvorledes man end ordner dette med Lønningerne, at man derved igjen slaar Noget fast Ined Hensyn til den Ordning, som Skolelærerseminarierne nu allerede have (Th. Nielsen: Det gjør man!) Ja, det vil jeg imidlertid henstille til Lønningsudvalget, at det ikke kommer til at slaar Noget fast med Hensyn til den Ordning, som Skolelærerseminarierne nu have; thi den Ting er klar nok, at, ville vi ind paa en Omdannelse af M-

muefskolen, saaledes at Almueoplysningen derved løstes ganske anderledes op; end den hidtil er kommen, og det er jo egentlig det, der er Meningen med hele Reformaten; det vil sige Hovedmeningen, saa maa vi ogsaa komme til at løste Lærernes Dannelse. Jeg mener, at den hele Ordning, vi kom ind paa heri Landet i Begyndelsen af Aarhundredet med Hensyn til Seminarierne, er meget ubelig. Man gik ind fra, at lade det Private vise Vej; private Seminarier og privat Lærerdannelse havde vi allerede her i Landet, før end vi havde det offentligt. Endelig fik vi det offentligt og gjorde en god Begyndelse med det heri Kjøbenhavn, men siden efter kom man ind paa den uheldige Tanke at ville sprede det igjen rundt omkring. Det er jo en nærmere Udførelse af det, vi fik i Begyndelsen af Aarhundredet, som vi nu have. Det er ingenlunde min Mening, at Statsseminarierne eller de kongelige Seminarier, hvad de nu helst skulle kaldes, skulle nedlægges; det er min Mening, at man lader dem bestaa, men giver dem en hel anden Indretning. Jeg gaar i saa Henseende ind paa den Tanke, — jeg tror, det var det ærede Medlem for Veile Amts 3die Valgkreds (Th. Nielsen), der var lidt inde paa den ved Finantslovens Behandling — at man navnlig skulde løfte den ældste Klasse helt bort og lade de to andre blive, saa at det blev en Slags høiere Realskole, hvorfra der tages en Slags Præliminærexamen eller almindelig Dannelsesexamen, som maatte have en anden Form end de to Præliminærexamener, vi nu have. De maa laas sammen, at der igjen kan udfomme een af dem, og de, der have bestaaet denne Examen, kunne siden efter tage de forskjellige Examina, som nu tages efter bestaaet Præliminærexamen, nemlig Landinspektørexamen, Dyrslægeexamen o. s. v.; denne Examen skulde da ogsaa tage, som ville være Lærere, hvorefter der da skulde komme en særlig Lærerruddannelse. Nu have de kun faaet den almindelige Uddannelse. Endnu er Veien holdt aaben. Det er jo en vittelig Sag for os Alle, at der er Mange, der ere komne ind paa Lærerveien, som slet ikke ere stiftede til den; men naar de først have været et Par Aar inde paa den, ere de nødt til at blive paa Veien. Det er en meget ubelig Ordning. Ordningen burde istedetfor være saaledes, at de unge Mennesker først faae en almindelig Dannelse, som ikke er særlig for Lærerne, men som ethvert opløst Menneske bør være i Besiddelse af, og naar det saa siden er blevet klart for dem, hvilken Vej de skulle slaar ind paa, enten Landbruget, Dyrslægevesenet, Landinspektørvæsenet, dansk juridisk Examen, Lærergjerningen o. s. v., skulle de have den faglige Uddannelse, altsaa Lærerne en Lærerruddannelse. Seminarierne kunne da blive saakaldte Realskoler, og saa kunne de meget godt blive staaende. Staten har da sine, og de Private kunne jo have deres ved Siden af